

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminică
pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Fereoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Multimile publice și Loc de
schia costă fiecare și 20 III.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Vasile Goldiș.

Am întrebat pe unul din fruntașii noștri cei mai de seamă care a conlucrat la întocmirea manifestului pentru ce partidul nostru a pus un număr de candidați mai mic decât se așteptase. Ni-a răspuns că sânt mai multe cauze. Mai întâi lista nu-i completă nici acuma. A fost din greșeală omis candidatul național al Năsăudului, unde partidul nu-i dispus să lase mandatul lui Ciocan, cum se crezuse. Apoi până la alegeri numărul candidaților va crește până la 43 sau 45, mai mulți deci ca în anul 1906. Dar mai este o greutate, a spus fruntașul nostru, *e foarte greu să găsești candidați*. Mulți nu vor să primească și se dau înapoi dela jertfele unei candidaturi, jertfe mari de timp, de muncă, sănătate și bani.

Când am auzit cuvintele acestea ne-a venit minte icoana luptelor din comitatul Aradului și în deosebi a luptei din cercul Radnei. Iată aici, am zis, o pildă cum trebuie muncit, o pildă de jertfă cum trebuie să o facă un candidat în interesul cauzei noastre. Se va crede că munca domnului Goldiș e mult mai ușoară acuma decât atunci când pentru întâia oară a cucerit cercul. E însă tocmai dimpotrivă. Se dovedește încă odată că e mult mai ușor a *agonisi* decât a *păstra* un lucru. Potrivnicul dlui Goldiș acum patrni ani a fost o figură de operetă și cu toată presiunea administrației lupta nu a fost grea din cale afară.

Jertfele și opintirile dlui Goldiș de data asta ne arată într'adevăr la ce eforturi mari se obligă cine primește o candidatură nu cu dorința unei simple izbâniți »morale« ci și reale.

D. Goldiș a înțeles că cine vrea să facă un drum îndepărtat trebuie să se scoale de dimineață. *Înainte de dizolvarea camerei încă*, dânsul a început agitația în cercul său, rostindu-și mai întâi la Miniș darea sa de seamă. Adunarea dela Miniș a fost începutul unor eforturi extraordinare la cari azistăm și acuma. Nu a fost Duminică sau sârbătoare în care dânsul să nu meargă de-atunci în cerc. A vizitat *toate* comunele, din cercul său care-i unul din cele mai întinse din toată țara. A vorbit, a agitat, a aprins, a însuflețit și nu s'a mulțumit nici cu asta. A început un nou metod, uzat de puțini candidați până acuma: *metodul agitației individuale*, adică dela om la om, dela alegător la alegător. Nu este alegător pe care să nu-l fi vizitat. Cu lista completă a alegătorilor în mână, tipărită de mult, cu cheltuiala sa, în cocioaba cea din urmă, a vorbit cu fiecare întrebându-l de năcazuri și explicându-i rostul luptei noastre. A tipărit scrisori deschise către alegători, compuse de el în trei limbi, românește, nemțește (pentru cei 70 de alegători nemți din Miniș) și ungurește. Cu trei săptămâni înainte de ziua alegerii a părăsit Aradul cu gândul de a nu mai veni acasă decât *după alegere*, ales deputat al Radnei.

Poate — se spune că astfel de eforturi la cari nu am adaugat dările de seamă din

anii trecuți, cu durată de zeci de zile, ar fi toate depuse numai pentru a *ajunge deputat*? Nu, cine e stare de astfel de opinii, aproape supraomenești, are un scop mult mai înalt și mai ideal: cucerirea sau păstrarea unui punct însemnat pentru ideea națională, pentru năzuințele și idealul românesc.

E un sentiment mult mai înalt decât dorul deputăției, e sentimentul datoriei către neam și către steagul căruia i'a jurat, e conștiința că lupta națională aduce nu numai drepturi ci și datoria de a face *orice jertfe personale* pentru ea.

Pilda dată de d. Goldiș e o strălucită pildă de datorie națională, și o lecție necruțătoare pentru toți acei cari se cred în drept de-a refuza jertfa unei candidaturi. Cine vrea să învețe cum trebuie nu să-și *simtă* numai, dar să-și și *facă* datoria națională, cum trebuie să lucreze pentru a-și *pregăti* cu conștiință izbânda, acela să meargă la Radna.

Lupta dela Radna ne arată însă și altceva. Nicăiri poate nu sânt puși față în față doi întrupători atât de tipici ai luptei celor două neamuri ca aici.

Cine-i potrivnicul d-lui Goldiș? E unul din nenumărații alergători după mandate. Și câte înfrângeri și rușini n'a pățit bietul Tagányi în goana asta oarbă după deputăție. A fost întâi, dacă nu ne înșelăm candidat în comitatul Aradului, dar a picat cu rușine și cu cheltuială. A alergat apoi între săcui cu program liberal în comitatul Treiscaunelor. Dar săcuii, oricât de proști, nu

Din literatura italiană.

Massimo Bontempelli.

Speranță *).

În anul o mie nouă sute cinci, Giovanni Albierti a publicat primul său volum de versuri, *Flacări*, în tipografia Pomi din San Silvestro, dar cu falsul și îngușitorul nume al unui mare editor din capitală. S'au făcut trei sute de exemplare în octavo mic. Cel dintâi exemplar, care i a fost dat în ziua de opt Februarie, l-a produs o mare bucurie amestecată cu un fel de teamă. L-a sucit și l-a răsucit în mână, uitându se lung la copertă, la titlu; s'a uitat la fiecare coală, pe urmă s'a hotărât să-i tale paginile.

Când l-a adus cele trei sute de exemplare, a trimis două sute editorului ce trebuia să le puie în vânzare în capitală, apoi trimise câte unul criticilor și literaților din Italia, însoțindu-le cu dedicații, cari lirice, cari simple, din cari se ghicea dorința autorului de a scrie câteva rânduri asupra volumului, ca recenzie critică.

Trei zile au trecut astfel. După ce a isprăvit, a început să aștepte gloria.

Cățiva prieteni i-au răspuns numai decât; câte va personajul ilustre după câteva zile; pe urmă

li sosiră câteva bilete de vizită dela personajii mai puțin ilustre. Ti np de o săptămână poșta i a adus în fiecare zi câte o frimitură de faimă, câte o pietricică pentru marele edificiu al viitorului. În urmă a făcut.

La început Giovanni Albierti s'a întristat de tăcerea aceasta; pe urmă l-s'a părut că este mai bine așa. Cel păsa lui de laudele ce păreau o pomană, când dânsul s'a cât prețuește cartea sa? Ar fi vrut ca volumul lui să se vândă, să ajungă în toate mâinile, să se reîmpărească în o mie de exemplare.

Giovanni își pregătise un carton în care va strânge toate articolele publicate despre cartea sa, tăiate din jurnale, dar ajunsese la întâi Martie, — aproape o lună dela publicare — și nici un articol nu se scrisese.

În vitrina lui Pomi erau expuse patru exemplare. În librărie alte douăzeci stau gata să fie vândute locuitorilor din San Silvestro, dar la jumătatea lui Martie nu se vânduse nici unul. Co legii de gimnaz al poetului, îi zicea:

— Am auzit că ai publicat o carte. Bravo. O să mi-o dai și mie s'o citesc?

Poetul zise lui Pomi:

— Când te gândești că numai la Bologna s'au vândut mai bine de o sută de exemplare! Și la Roma! Și la Torino! Numai aici, în orașul nostru..

Librarul răspunde:

— Uite ce este: aici la noi, dacă nu-ți face nițică reclamă *Vocea Dreptății*, nu merge. De ce nu trim:ți un volum gazetei?

Lui Albierti l-se părea aceasta o înjosire; dar

se hotărî și trimise un exemplar »cu rugăciunea de a-l citi și a-și da părerea«.

Într'o seară, la cafenea, directorul ziarului a cerut să fie prezintat profesorului Albierti. După ce l-a mulțumit și l-a felicitat, l-a zis:

— Pentru *Vocea* ar trebui un articol iscălit de Lèrici, în orașul nostru, are trecere. De altminterlea, dacă mai stați puțin, vi-l prezint.

După puțin a venit Lèrici, a mulțumit și a promis articolul.

Lèrici era licențiat în drept, dar se ocupa de afacerile tatălui său, un negusor de fierărie. Dânsul era literatul orașului. La douăzeci de ani publicase o dramă în patru acte, dând multe speranțe familiei și orașului său natal, și acum trei ani, în o mie nouă sute doi, pe scena teatrului din San Silvestro se recitase un monolog al său în versuri. Însă ocupațiile negoșului nu-i dădeau timp să lucreze pe calea literară.

Augusto Lèrici, când nu era ocupat cu prăvălia se simțea foarte singur în acel oraș; nu avea cu cine să vorbească de lucrările intelectuale. Singura sa mângâiere era domnișoara Clarice și Giampaolo, băiatul farmacistului. Dar Giampaolo de doi ani era dus la universitate și venea rareori acasă. Domnișoara Clarice făcuse doi ani de studii superioare, dar din pricina nenorocirilor în familie fusese silită să lase învățătura fără să ajungă la diplomă și acum venea două ceasuri în fiecare zi să fie registrele negoșului. Augusto îi împrumuta din când în când câte un roman sau câte un volum de versuri și câte odată stătea de vorbă cu dânsa, discutând literatură.

*) Nuvela aceasta, publicată în 3 al marelui ziar literar «Le cronache litterarie» este o fină ironie contra editorilor și mai ales contra criticilor de foiletoane literare. Acțiunea se petrece într'un oraș de provincie «San Silvestro».

I au vrut; i-au primit părăluțele, dar au votat frumușel cu Polónyi. Văzând că nici români nici unguri nu l vor, bietul Tagányi s'a dus între — sași. Alegerile trecute l au găsit candidat la Hărman în comitatul Brașovului. Programul lui, dacă nu ne înșelăm, aici era kossuthist, căci kossuthiștii erau la putere. A cheltuit și aici părăluțe multe; ciangăii din Săcele îl prinseră drag, căci papricașul și vinul curgeau gîrlă, dar sărmanul Tagányi tot nu a pupat deputăția. Sașii au fost cumiști și au ales un om de sângele lor, fiind ei în majoritate.

Iată-l acum pe domnul Tagányi, iar la noi acasă în comitatul Aradului, ca omul care după multă colindă zădarnică, alungat de toți se întoarce bătut acasă. Kossuthiștii au căzut și repede s'a năpărlit și d. Tagányi, căci nu mai vrea să știe de kossuthiști. Dar ce-i pasă lui de program și de principii? Ținta lui, dorința lui cea mai fierbinte e un mandat de deputat cu orice preț.

Iată în d. Tagányi intrupat întreg felul de a judeca al candidaților unguri. Iel socotește că pentru a ajunge deputat trebuie un singur lucru: *bani*. Și a cheltuit destul, săracul. A alergat, a încercat pretutindeni la sași, români și unguri, a aruncat bani cu pumnul și câte sate de săcui flămânzi s'ar sătura cu papricașul și cu băutura ce a plătit până acum, numai el ne-ar ști spune — dacă de rușine nu ne-ar minți poate.

În mintea lui îngustă de asuprașor nu vrea să între că' pentru a fi ales, îți mai trebuie altceva decât bani: dragoste pentru popor, cunoașterea nevoilor și a limbii lui, înțelegerea lui. Acestea sânt lucruri străine de gândirea sa pe cari niciodată nu le va înțelege.

Ai crede că după atâtea pățanii d. Tagányi s'ar fi cumiștit. Dar greșiți, veșnic candidat și niciodată deputat, pentru el căderile sale nu înseamnă că lumea nu-l vrea, ci înscamnă că nu a găsit încă un cerc destul de păcătos care să nu-i primească numai banii și papricașul ci să-l

facă și deputat. Pentru aceea a venit la Radna. Românii din acest cerc îi par destul de proști, de întunecați și de ticăloși ca să poată fi cumpărați cu bani și băutura.

Candidatura lui e cea mai mare insultă ce se poate face rădnenilor. Ea înseamnă că d. Tagányi îi crede o marfă de vânzare și vrea să cumpere cercul cum cumperi o vacă de muls, scoasă la țîrg. Un prieten al nostru ne povestea cum acum vre-o 5—6 săptămâni, d. Tagányi spunea în tren, în fața a 5—6 persoane străine că, după socoteala lui, 80.000 de coroane sânt necesare pentru mandatul dela Radna și că el e hotărît să cheltuiască atâta. Firește pentru cele 30 de milioane, al căror stăpân el e, suma asta nu i prea mare și la nevoie el o va îndoii. În cuvintele aceste găsim toată nerușinarea și stricăciunea politice ungurești, a asuprașorilor cari numai cu astfel de mijloace își mai pot menține stăpânirea. Arma lor e teroarea, argumentul lor papricașul, »dragostea« lor pentru alegători se numără în arginți sunători. Simțirea lor pentru popor e în pungă nu în inimă și încrederea poporului o vacă de târguială. D. Tagányi nu se poate întrece cu candidatul român în hărnicie, în curățenie de simțire, în iubirea pentru popor, dar crede să-l întrecă cu banii, singurul punct unde e într'adevăr mai tare ca d. Goldiș.

Iată pentru ce la Radna avem doi candidați cari intrupează cu cea mai mare desăvârșire lupta celor două popoare. De o parte un bărbat întreg în cea mai deplină accepțiune a cuvântului, sufletește și trupește o mândrie a neamului său, harnic convins, luminat, energic, un cuvântător neîntrecut în parlament ca și în popor, românește ca și ungurește, călăuzit și transfigurat de lumina unui mare ideal, o pildă pentru ai săi, o teamă pentru vrășmași. Și în fața lui una din nenumăratele exemplare de duzină ale feudalismului lacom de stăpânire, fără ideal, având în gând o singură simțire: încrederea stupidă în atotputernicia banului, în suflet cu disprețul poporului

care pentru el e un simplu *Stimmvieh*, »vite cu drept de vot« cari trebuiesc hrănite cu papricaș și cu băutura, nu cu idealuri.

Nu două persoane numai, ci două popoare și două concepții, două lumi morale se vor ciocni în luptă titanică la Radna și nicăiri contrastele nu se ivesc așa de izbitor ca aici. Dacă Tagányi va învinge, succesul lui va fi îndoii: a cucerit un mandat și a destăbălat poporul românesc al unui cerc — și asta-i ținta lui. Dacă dl Goldiș, cum nădăjduim, va cuceri mandatul, va fi una din biruințele cele mai frumoase și mai înălțătoare și rădnenii ca și noi îi vom fi mulțămitori pentru succesul său îndoii: ne va fi cucerit din nou un cerc și ne va fi dat unul din luptătorii cei mai buni pentru parlament.

Dumnezeu să-l ajute!

Un salut presei române. Din Turnu-Severin, România, ni-s'a trimis următoarea telegramă:

Tribuna

Arad.

Ungaria.

Profesorii liceului »Traian« din Turnu-Severin, întruniți cu familiile la agapă cu prilejul sărbătoririi zilei de 3 Maiu, patronul liceului, salută cu dragoste presa națională a fraților de peste Carpați și urează izbândă luptătorilor neamului.

3 Maiu, 1910. Elena Pârșcoveanu, Lucreția Paulian, Sofia Mateescu, Elvira Iotta, Suțana Munteanu, Paraschiva Coculescu, Ana Resmeriță, Dimitrie Horvat, Preotul P. Munteanu, Dimitrie Iotta, C. Coculescu, D. Mateescu, Tudor D. Ștefănescu, I. Tutuc, P. Pârșcoveanu, N. Herescu, Maior Gh. Dondol, G. Oprescu, E. Nemiș, O. Marinescu, I. Niculescu, I. Dumitrescu, Al. Resmeriță, Al. Bărcăcilă, T. Costescu, Ioan St. Paulian.

*

Augusto Lèrici a tăiat paginile *Flacărilor* și a cetit vre-o două balade. După o săptămână Giovanni se duse la cafenea și văzând pe Lèrici îl întrebă ce ideile are despre criza ministerială.

Augusto răspunse:

— Versurile d-tră sânt foarte drăguțe; în curând o să scriu.

Intr'o zi, Clarice l-a văzut cu cartea în mână și l-a rugat să l-o împrumute.

— Trebuie să fac o recenziune despre versurile acestea — zise Augusto — și acum n'am vreme. Ți-o împrumut bucuros, ba chiar te-aș ruga pe d ta care ai atât de mult bun simț să-mi scrii câteva impresii asupra versurilor acestora. Pe urmă eu, dacă mi dai voie, voi cerceta și voi iscăli articolul. Tot așa făcea și Victor Hugo când prietenii îi cereau vre-un articol.

Clarice s'a roșit de plăcere și de modestie, și a luat volumul.

Sosise Aprilie, și cu el sosise la San Silvestro și Giampaolo, de vacanța Praștelui. Lèrici la prezentat poetului Albieri. Cei doi tineri se împletiră repede, se întâlneau des și-spuseră ideile și speranțele lor. Intr'o seară Giovanni aduse un volum de *Flacări* prietenului său, care-l primi cu bucurie. și zise:

— L'am văzut eri, la o domnișoară, o prietnă a mea.

Se roși puțin. Giovanni nu răspunse, dar băgase de samă că ori de câte ori întâlneau pe Clarice, Giampaolo o saluta cu deosebită atenție. Intr'o zi vorbind de *Flacări* poetul se plânse de tăcerea presei italiene și de critică.

Giampaolo zise:

— Crede-mă pe mine, cartea ta este foarte grea să l faci critica; este prea serioasă și de un gen nou. Tăcerea presei îți face cinste.

Și după o clipă, a adăugat:

— Să-ți spun ceva, dar să rămâie între noi: domnișoara Clarice te admiră foarte mult, are foarte mult bun simț, însă nu este obicinuită, și se găsește cam incurată. M'a rugat pe mine să l fac o dare de samă despre materia poetică și despre spiritul cărții tale. Dânsa pe urmă va scrie un articol, va adăoga ceea ce crede...

— Prea bine. I l'al făcut?

— Nu încă... Mi-e cam greu. Căci uite, eu acum te cunosc atât de bine în cât nu pot să fac o deosebire între gândirea ta toată și între caracterul particular al cărții tale. Despre acest lucru tu nici odată nu mi ai vorbit îndeajuns.

Giovanni Albieri își luă un aler de nepăsare:

— Ce vrei?... Pentru mine, cartea mea cu tot ceea ce am pus în ea, este un lucru vechi...

— Tu ar trebui să mi faci un serviciu. Intr'o seară, când n'oi avea nimic de făcut, scrie-mi așa cum ți o veni părerile tale, în sfârșit ceea ce tu crezi că este demn de știut despre versurile tale. Eu în urmă voi completa, voi pune o introducție, câteva ajective...

— Adică, să fac eu articolul?

— Nu, nu; dar o însemnare, pentru mine... Eu adaug ceva, domnișoara iar va adăuga...

Și surizind zise:

— De altmintrelea, chiar dacă ai scrie tot articolul... Tot așa făcea și Victor Hugo când prietenii lui cereau să scrie despre ei.

Chiar în seara aceea Giovanni a scris trei pagini de aprecieri și de intenții, atât de simpatice, atât de calde, în cât Giampaolo îi zise:

— Articolul acesta este cea mai bună oglindire a cărții tale. Ar fi păcat să-l stric. Voi scrie numai introducerea și pe urmă îl voi da domnișoarei.

— Te rog să n'o faci! O să-mi cunoască scrișul.

— Nu te teme: îl voi copia eu. M'aș face și eu de răs.

Giampaolo l'a copiat tot cu mâna sa, n'a mai

Cel mai bun, cel mai practic, cel mai ieftin
CHIAG pentru închiegarea
laptelui —

Preparat pe cale chimică din cele mai curate rânze de vișel. Pentru bunătatea, folosirea practică, precum și pentru curățenia lui primesc garanție.

În Ungaria mai ieftin, și în calitate cea mai bună să poate căpăta la — — — — —

Pálfi Márton, Fényes Örményes
Krassó-Szórény megye.
Muștră, preț courant și îndrumare de folosire ori unde trimiț gratuit și franco.
La comandare rog a Vă provoca la foaia aceasta

Congresul preoților români din Macedonia. Vara aceasta se va întruni la Bitolia un congres al tuturor preoților români din Macedonia. Spre a nu da prilej la neplăceri din partea autorităților turcești, preoții și fruntașii românilor macedoneni au hotărât ca la acest congres să nu se discute decât chestiuni privitoare la biserica română din această provincie.

Comitetul de inițiativă al acestui congres, în apelul său, invită pe toți fruntașii bisericii române de pretutindeni să ia parte la desbateri. De asemenea a fost invitat și poporul din Macedonia să-și trimită reprezentanți la congres. Punctul principal din program este chestiunea limbii ilirice și decretarea limbii românești ca limbă oficială în biserică.

În Macedonia sânt patruzeci de biserici românești, la cari servesc 63 de preoți. Aceștia toți vor participa la congres. Pe lângă aceștia au fost anunțați că vor participa și câțiva preoți din România și Ungaria.

În cazul când părintele Murnu dela capela românească din Budapesta va lua parte la acest congres, dânsul va fi ales președinte al congresului. Având în vedere solidaritatea care domnește între românii mandoneni, congresul promite a fi cât se poate de impozant.

«Agitator» achitat. Din Budapesta ni se telegrafiază că înalta curte de casație luând în discuție apelul d-lui Francisc Hossu-Longin împotriva sentinței Curții cu jurați din Târgul-Murășului, care îl condamnase pe d. Hossu, pentru agitație, la 1 an închisoare și amendă de 1000 de coroane — a casat sentința Curții cu jurați și l-a achitat pe d. Hossu Longin, admitând motivele invocate în apel, anume că articolul incriminat nu cuprinde agitație.

Curtea de casație a declarat în același timp că are dreptul să intre și în discuția chestiei dacă articolul cuprinde sau nu agitație.

Sentința aceasta a produs în cercurile juriștilor senzație, fiindcă e cel dintâi caz când Curtea de casație casează într'un proces de agitație o sentință judecând în meritul chestiei.

adăugat nici o introducere, a rupt manuscrisul autorului, și a dus copia domnișoarei.

Clarice i-a mulțumit din suflet, a copiat articolul cu scrisul său frumos și a doua zi dimineața l-a dus lui Augusto Lèrici, scuzându-se că nu a putut să facă un articol cum se cade. Lèrici îl citi cu un aier important și zise:

— Iată domnișoară: îl iscălesc și-l trimet directorului așa cum este.

Dar răsândindu-se, ca să nu-l trimeată scris de o altă mână, îl copie în grabă și l trimese la ziar.

Întâlnind pe Giovanni Albieri îi zise:

— Mâne o să apară în «Vocea» un articol al meu asupra frumoaselor d-tale versuri. Nu, nu; te rog să nu-mi mulțum-ști, căci mi-e teamă că nu am întrevăzut bine intențiile d-tale artistice!...

Giovanni Albieri a cumpărat douăzeci de numere din «Vocea Dreptății», a pus unul în cartonerul preparat dela început, și a trimis celelalte nouăsprezece pretenilor săi și a început iar să aștepte gloria.

Din italienește: I. Th. Allan.

Convenția comercială austro-română. În palatul baroului comercial din Viena, consiliul industrial a ținut ieri o ședință, în care președintele, Welsskirchner, a rostit o vorbire mai lungă despre relațiile economice ale monarhiei și, între altele, a făcut și declarația, că convenția comercială cu România nu s'a putut pune în aplicare până în prezent din cauza situației politice din Ungaria. Speră însă că actualul ministru de comerț al Ungariei, Hieronymi, credincios declarărilor ce-a făcut în vorbirea sa de program dela Pressburg, va face totul pentru realizarea cât mai grabnică a rezultatului mult dorit.

Monș face spirite. «Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt» din Sibiu, înregistrând știrea despre cel mai nou dar al marelui mecenat Vasile Stroiescu, află de cuviință să adauge comentariul următor:

«Bucuria în cercurile românești din Arad — cum scrie «Tribuna» — e nespus de mare. Lumea se felicită reciproc și femeile nu mai știu ce să facă de emoție.»

Monș vrea, pe semne, să fie cu spirit și dovedește numai că e lipsit de bun simț și... lung, lung, cit o prăjină.

O revistă slovacă despre broșura unui scriitor român *).

Conducătorul ziarelor ungurești, cuprinse de șovinism furios, e «Budapesti Hirlap», care se află în posesiunea unui șvab maghiarizat: Rákosi Jenő. Articolele sale de fond atacă zi de zi, în modul cel mai pătimăș și mai josnic, națiunile nemaghiare ale Ungariei. Numerii de Duminecă au spre scopul acesta, o rubrică deosebită, intitulată «Valuri politice», care este destinată exclusiv politicii îndreptate contra națiunilor nemaghiare. Redactorul acestei rubrici este cunoscutul ziarist Jancsó Benedek. Acest «scriitor» lucrează în timpul din urmă la «întărirea ideii de stat maghiar și a unității Ungariei» în așa fel, că de pe câmpul vast al istoriei adună toate grobianitățile, toate legendele obraznice și calomnioase, toate însemnările și comunicările proprii a vâlmă până la sânge demnitatea națională și conștiința națiunilor nemaghiare. Însemnările sporadice adunate astfel le comunică, acoperindu-le supt masca unui istoriograf obiectiv, dându-le o importanță semnificativă morală și reticând, că literatura istorică cuprinde față de acestea însuși mai multe date și amintiri istorice, cari servesc drept îndemnuri pentru o legitimă conștiință națională și pentru o mai mare cinste a națiunilor insultate de el. Numitul «publicist» își cultivă știința aceasta în detrimentul tuturor națiunilor nemaghiare, dar mai cu predilecție și o îndreaptă împotriva românilor.

În timpul mai recent a scormonit prin lucrările scriitorilor bizantini Kekammenos din secolul al XI-lea și Lavincus Chaleocondylas. Din lucrările acestora a scos tot ce poate fi insultător pentru românii.

Acest soi de «activitate literară» a șovinistului maghiar îl desvăște anonimul român Justus, în broșura sa, în mod strălucit Mai întâi arată dlul Jancsó, că lucrările istorice, pe cari le citează, ori nu le a citit, ori dacă le a citit, scoate din ele citate, pe cari

* Un prieten al ziarului nostru, d. D. Vavro Srobar ne comunică următoarea recenziune, apărută în revista slovacă lunară «Slovensky Obzor» din anul 1907 Nr. 5 (Maiu) pg. 315—316. Fiind în această recenziune vorba de cunoscuta broșură istorică polemică a unui scriitor al nostru (Dr. I. Lupăș) aflăm de potrivit a o aduce și la cunoștința cititorilor noștri. N. R.

le falsifică intenționat. Tot, ce ar putea să atenueze aceste expresiuni, orice cuprinde lucruri necongruente cu tendința dlui Jancsó, e omis pur și simplu din partea acestuia. Cu un cuvânt prin citate și prin fapte Justus a dovedit, că d. Jancsó a falsificat istoria.

Dar broșura aceasta n'are intenția de a polemiza cu istoria falsificată a dlui Jancsó. Ci prin lucrarea sa, autorul voește numai să arate publicului maghiar netrebnicia acestui soi de activitate literară și politică. Această procedură trebuie să trezească în fiii națiunii atacate tendința de a căuta, și în istoria celor ce-i insultă, asemenea înepții sau cel puțin opinii nedrepte, isvorite din concepții unilaterale sau interese personale. «Căci unde se poate afla pe rotogolul pământului o națiune, din a cărei istorie să lipsiască cu desăvârșire știrile asemănătoare celor date de Kekammenos despre românii?»

Și ca să nu răsune vorbele acestea în pustiu, Justus citează pentru maghiari, cuvânt de cuvânt, nu din 2 autori a la Kekammenos, ci dintr'o legiune întreagă de autori, între cari ne întâlnim nu numai cu scriitorii preocupați din vechime, ci și cu savanții cel mai însemnați ai timpurilor recente. Începând dela cronicarii Italiani Liutprand și Regino, cari vorbind de maghiarii lui Árpád, spun, că inspălmântași de cruzimea lor, cei din Europa epuseană se rugau zilnic lui Dumnezeu, să l păzească de săgețile ungarilor: «Ab Hungarorum iaculis defendas nos Domine!» Caracterizări îngrozitoare ne dau despre maghiari și bizantinul Porphyrogenitus și episcopul Otto din Frelsingen.

Dar în colorile cele mai întunecate îl înfățișează Italianul Marino Sanuto. Nici cântecul studenților din Praga din secolul al XVI-lea nu e măgulitor pentru maghiari. Părerii similare au despre maghiari mai mulți scriitori și din timpul mai nou. Astfel scrie despre el d. ex. francezul Suarés («Voci l'homme»). Tot asemenea și germanul Franz von Löher în lucrarea sa: «Die Magyaren und andere Ungaren», apărută în Leipzig la 1874. La urmă autorul citează și din cartea contelui maghiar Széchenyi: «A magyar akadémia körül» (1842) din cuvânt în cuvânt următoarele: «Trebuie să avem superioritate de asimilare. Da. Însă dispun oare de aceasta ceice în loc de a căuta să se facă plăcuți și simpatici, lucrează numai de dragul formelor, ca niște vrăjitori, și fiindcă propun gramatica ungurească, fiindcă acață pretutindeni șinoare și împetritează toate cu roșu-alb verde, cred că au vrăjit înimile și au cucerit mințile? Ori are superioritate de asimilare celce nu știe stîmă la alții lucrurile, pentru cari însuș pretinde stîmă? Ori înțelege măestria aceasta celce în loc de a ridica la sine în spirit cavaleresc pe eroicul său adversar, îl apasă în mod păgănesc, fiindcă luptă pentru neamul din care face parte, cu aceiaș însuflețire cu care însuș luptă pentru al său — și nu se sfiește a murdări renumele adversarului cu bănuielei josnice?»

Citatele din ceilalți scriitori le-am omis cu voia, fiindcă pe cărările lui Jancsó nu vrem să urmărim nici măcar într'o referadă ziaristică. Ca să-l vedem pe Jancsó în toată goliciunea sa, autorul spicuește și opiniile favorabile românilor, din lucrările unor scriitori, pe cari Jancsó îi cunoaște, dar în favoarea românilor nu-i citează nici odată.

Întreagă broșura e un duș excelent pentru creierul înfăntat al dlui Jancsó și al tovarășilor săi. Că a fost destul de chibzuită și de un efect

	<p>FABRICA DE OBLOANE JALUSINE DE ESSLINGEN CONTRA RAZELOR SOLAR SI STORURI</p>	<p>RONA ERNŐ BUDAPEST TELEFON 23-85</p>	<p>IZABELLA UTGZA 47. TELEFON 23-45.</p>	
--	--	--	---	---

admirabil, se poate constata și din faptul, că deși broșura a apărut de 4 săptămâni, până acum nici Jancsó nici altul dintre ziaristii maghiari, n'a îndrăznit a-și ridica cuvântul împotriva ei^{*)}.

Archiducele Francisc Ferdinand despre România.

— O convorbire cu moștenitorul nostru
de tron. —

Un informator al »Corespondenței Române« a fost primit mai zilele trecute de-un funcționar superior din Viena, care avuse misiune de a însoți pe A. S. Imperială Archiducele Francisc Ferdinand pe drumul dela Marchegg la Conopist, cu ocazia întoarcerii sale din România, după vizita făcută anul trecut Curții regale. În conversațiunea între acel înalt funcționar și informatorul »Corespondenței Române« a venit vorba despre impresiile A. S. Imperiale primite din România.

»A. S. Imperială — a zis acel funcționar — mi-a făcut onoarea în decursul drumului a mă agră și a sta de vorbă cu mine, căci precum se știe, înaltul prinț este în privința aceasta foarte democrat. Mi-am permis a adresa A. S. Imperiale întrebarea, că ce impresii aduce din călătoria sa din Orient? A. S. Imperială mi-a răspuns:

»Din Orient tocmai nu vin, ci din România. Deși după situația sa geografică, România este socotită ca aparținând Orientului, multe bune și frumoase se pot învăța din acest mic Orient«.

Deoarece nu cunoașteam România decât din cărți și din gazete, n'am cutedat să întind conversația cu A. S. I. asupra raporturilor din această țară ci m'am mărginit a repeta acum în formă rectificată, întrebarea de mai sus și a zice: »Cari sânt dar impresiile Alteței Voastre Imperiale primite în România?»

»Numai cele mai bune în toate privințele a fost răspunsul.

»Poporul român este o rasă nobilă și nu numai ca rasă, ci și ca suflet, fiindcă are peste tot simțiminte nobile. Românul are un caracter al său propriu în toate privințele: el a știut ca din elementele culturii franceze și germane să-și făurească o cultură care cu drept cuvânt o poate numi a sa proprie. Și țara are un caracter particular și anume, unul foarte favorabil.

»Ea dispune de un pământ foarte roditor și este bogată în comori miniere, ca petrolul și sarea. Cultura se desvoaltă încet, dar în mod sistematic și în pași siguri. Mai ales surprinzător e, că România ca țară pronunțată agricolă are și o industrie remarcabilă«.

Ca om de specialitate ce mă țineam, mi-am permis a face aci observarea că România s'ar mulțumi și cu o industrie mai modestă, adică cu o industrie care ar corespunde trebuințelor țării; dar archiducele n'a găsit de cuvânt a mă aproba în vederile mele, ci a replicat din contra următoarele:

»Cu o industrie mare și bună România

^{*)} Observăm, că de mai multă vreme pare a fi dispărut cu totul din »Budapesti Hirlap« rubrica »Politikai hullámok«. (N. R.)

poate să devie o Belgie în Orient, căci ea are spre acest scop toate mijloacele, și are mai mult decât atât, adică cea mai bună ocaziune a primi acest rol. Cu industria sa, România poate străbate fără concurență până în China și nimic nu o împiedică ca să devină stăpână a comerțului levantin.

Nu m'am putut reține să fac observațiunea că cu anevole România va ajunge la o dezvoltare mai mare a industriei după ce, precum spun gazetele, ovreii ar fi în această țară persecutați și fără ei, cari sânt apostolii comerțului și industriei, progresele pe aceste terene vor fi imposibile.

Archiducele a binevoit să-mi răspundă următoarele:

»Aceasta nu tocmai. Eu n'am văzut peste tot în România un ovreiu. Industria română este, precum am aflat, în mâini românești, germane și franțuzești. Dar lucrul cel mai bun care îl are România este armata; însă pe d-ta acest capitol nu te interesează, fiindcă nu ești soldat.

Cu aceasta convorbirea a luat altă direcție...

Scrisori din București.

Procesul lui Jelea. — Ziarele jidănești și transilvănenii. — Reorganizarea mănăstirilor.

București 6 Mai v.

La 11 Mai se va începe la curtea cu jurați procesul asasinului Jelea Stoenușcu, care în seara de 8 Decembrie a atentat la viața primului ministru al României, d. I. C. Brătianu. Din partea ministerului a fost designat cu apărarea inculpatului d. avocat Nicolae Otescu. A mai cerut să i-se dea permisiunea de a-l apăra pe asasin și avocatul W. A. Macedonski. Cererea acestuia n'a fost însă admisă. Un ziarist a avut o convorbire cu apărătorul lui Jelea. Iată interesantele declarațiuni ale d-lui Otescu:

»Sarcina pe care mi am luat o de a-l apăra pe Jelea în fața Curții cu jurați este destul de grea. Studiarea voluminosului dosar lmi va răpi o mulțime de vreme. La început Jelea declarase că n'are nevoie de apărător. Cu ocazia întrevederii ce am avut o cu el, s'a arătat însă mulțumit. Mi părea bine că m'a recunoscut. Am făcut armata la acelaș regiment, eu fiind voluntar, iar el sergent«.

Dl Otescu mai spune că atentatorul reprobă fapta sa nesocotită. El nu-și justifică cu nimica actul lui. Vorbele lui au fost: »Nu știu, nu-mi pot nici eu explica ce a fost cu mine în acela zi« Asasinul susține că n'a avut complici. Convingerea dlui Otescu este însă că Jelea făcea parte dintr-o organizație al cărei scop era uciderea primului ministru. Nu vrea însă să-și trădeze complicii.

»Această tăcere este foarte explicabilă. Jelea e un tip de nevropat. E slab și foarte impresiabil. Tocmai de aceea se pare că autorii morali ai asasinatului s'au folosit de dânsul. El e supt impresia sugestiei și de aceea face. Sper însă că el va vorbi în curând«.

Iniințarea partidului politic naționalist democrat a făcut ca întreg puhoiul jidovesc să sară ca mușcat de șarpe. Ziarele ovrești au atacat în mod trivial pe acela, cari au luat parte la debateri. Unul dintre aceste ziare a pus pe un nenorocit cu numele Misirlin, un biet imbecil, care nu i în stare să redacteze două propozițiuni, să semneze o serie de infamii la adresa domnului Iorga.

Alt ziar jidovesc *Progresul*, al cărui director este un fost negustor de haine vechi, Iosef Rubinstein, zis și Petreanu, ne mai găsim pe cine să atace, înjură acum pe românii din Ungaria, cari au felicitat pe congresiști. Iată mica infamie a perclunatului.

»Transilvănenii noștri sânt cei mai mari anti-semiți; era deci firesc ca la întemeierea partidului de sf. Gheorghe al d-lor Iorga-Cuza să nu lipsească adeziunile Transilvănenilor.

Și nu numai n'au lipsit, dar au și fost numeroase.

Asifel, Cehan, redactor la »Tribuna« din Arad, a telegrafiat că »Întâlnul congres al nostru este răsăritul unei epoce glorioase pentru neamul românesc«.

»Tinerimea română« din Cluj a depeșat: »Apostolilor vremii nouă, omagii și izbândă deplină; plară jidoviștil!»

»Din Sălșteea-Sibiului a venit o telegramă cu 21 de semnături și cu textul următor: »Dorim izbândă deplină ideilor naționaliste, să poată sfârșita capetele de balaur ale strălănimului cotropitor«.

Ne oprim aci cu citațiunile.

Dacă mai trebuia o dovadă despre caracterul adevărat al partidului naționalist democrat, — am dat o.

Interesant. Nu-i așa? Dar de când și-au luat aceste lăpădături ale omenirii dreptul de a ne dicta și nouă celor din Ungaria atitudinea, pe care trebuie s'o avem față de frații noștri? De când mă rog atâta impertinență dela acești indivizi, cari azi ar trebui să populeze ocele dela Doftana? Suntem antisemiți când dorim succes unei lupte sfinte? Dar, dacă anumitor politicieni de aci le dictează jidanii, să nu-și închipuie că obrăznicia le merge și la noi.

Organizația de până acuma a mănăstirilor noastre numai corespunde spiritului vremii. Altele sânt astăzi cerințele. Fiecare om tr buie să fie în primul rând folositor societății. Iar călugării noștri nu s'au pătruns de acest adevăr și tot mai cred că rostul lor este de a sta departe de societate și a se ruga. I. P. S. Metropolitul Pimen al Moldovei, în dorința-i de a da o nouă îndrumare vieții monacale din România, a trimis pe stareții mănăstirilor dela Neamtu și Râșca să studieze organizarea mănăstirilor și felul vieții călugărilor din diferitele țări ortodoxe.

Cei doi stareți s'au întors acum și au făcut un raport detaliat asupra celor văzute în mai multe mănăstiri din Basarabia și Rusia. Aceste mănăstiri sânt niște adevărate reședințe de ferme model, cu gospodării admirabile, cu ateliere, în cari călugării lucrează, iar venitul este al tuturor. Nimeni nu are voie a avea nimic propriu al său. Curățenia și disciplina este de asemenea exemplară. De remarcat este că monachii ruși au ținut anul trecut un mare congres la Moscova, unde s'au luat hotărâri însemnate în ce privește modernizarea vieții din mănăstiri.

În România în primul rând se impune reorganizarea mănăstirilor de călugări. Căci viața acestora lasă mult de dorit. N'au nici instrucția cuvenită, nici voința de a fi folositori societății. La mănăstirile de călugărițe sânt pe ici pe colo ateliere de cusături și țesături naționale. Asifel la mănăstirile Zamfira și la cea dela Nămăești sânt măestre numite anume pentru a învăța pe călugărițe confecționarea acestor lucruri de artă cu motive curat românești.

Dar credem că rolul călugărițelor n'ar trebui să se mărginească la atâta numai.

Corespondent.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Campania electorală.

Vărsare de sânge.

Se pare că nici noul guvern nu înțelege »libertatea« alegerilor altminteri decât o înțeleseseră guvernele de mai înainte — pentru că pretutindeni, — cu sau fără știrea lui, lucrul puțin importă — zi de zi se săvârșesc cele mai mari ilegalități, urmate aproape în totdeauna de vărsări de sânge.

Credem că însuș șeful guvernului nu poartă nici o vină directă în aceste vărsări de sânge, dar e răspunzător că dă comitatele pe mâna administrației corupte. Terorizările și vărsările de sânge de acum se vor răzbuna mai curând sau mai târziu.

Dela delegațiunea comitetului central electoral.

Deoarece zilnic primim vești din acele cercuri electorale unde minoritățile românești nu au pus candidatură națională, cari denotă o desăvârșită desorientare față de ținuta alegătorilor români, delegațiunea electorală în conformitate cu manifestul electoral al comitetului central, atrage atențiunea tuturor conducătorilor din comitate și din cercurile electorale la următoarele directive:

Fiindcă guvernul în toate nuanțele sale se poate considera ca dușman declarat al adevăratului vot universal, egal și secret, membrii partidului național român nu pot și nu li-se permite supt nici un cuvânt, pretext sau motiv a vota cu candidații guvernului.

De-aceea sânt invitați, în conglăsuire cu hotărârile conferinței electorale din Sibiu, a vota cu aceia dintre candidații opoziționali, cari se declară aderenți ai votului universal, direct, egal și secret. Dintre partidele opoziționale au preferință social-democrații, apoi fracțiunea Justh.

Aducându-i-se delegațiunei la cunoștință și cazuri concrete, se invită alegătorii aderenți ai partidului nostru din cercul Aleșd și Begaszentgyörgy, să sprijinească pe candidații fracțiunii Justh, iar alegătorii din cercul Reghinul-săsesc, încât nu s'ar afla candidat opozițional, cu programul votului universal, nefalsificat, să observe ținuta pasivă.

Abateri dela acest ordin al delegațiunei electorale vor fi considerate ca infracțiuni de disciplină de partid.

Vărsare de sânge la Bozovici.

Din Bozovici ni se telegrafiază:

»Adunarea electorală convocată la Rudăria, unde candidatul național al cercului Caransebeșului Dr. Aurel Vlad avea să-și rostiască vorba de program, a fost oprită. Miile de oameni adunați ca să-l asculte pe înflăcăratul nostru candidat au fost împrăștiate de jandarmi. Foarte mulți alegători au fost răniți de baionete, între cari câțiva grav. Terorism enorm.»

Până în momentul când încheiăm numărul n'am primit alte amănunte.

Constătări cu Mangra?

Zicrele din România publică următoarea telegramă, datată din Oradea-mare, 17 Mai n.:

»Părintele Vasile Lucaciu a sosit eri aici și a conferit timp îndelungat cu părintele vicar Vasile Mangra. Este vorba de o transacțiune pentru ca românii să nu intre divizați în campania electorală.»

Telegrama aceasta a fost transmisă presei din România prin »Correspondența română« din Budapesta.

Lupta din Iosășel.

În 15 I. c. Almay Olivér — încunjurat de coteșii lui din comuna Almaș, cu care pretutindenea se mândrește, și cari fiind bine plătiți și adăpați îi urmează orbis, — a îndrăznit să vină în comuna bravă Buteni, pentru a desfășura programul guvernamental.

Nu i-a reușit însă, deoarece bravii butinceni l-au primit și l-au tractat cu »abzug« și cu fluierături, — încât a fost silit a se depărta rușinat fără nici un rezultat.

În adevăr, a fost un spectacol admirabil, a vedea o demonstrație așa frumoasă, a vedea vorbind pe un candidat la cocișii lui și la oamenii aduși din satul său, ca și când nu le-ar fi putut spune vorbirile acele citite de pe hârtie în satul lor, numai i a adus aici să vadă, cât îl uresc butincenii, ca apoi după rezultatul obținut, să se lapede și ei de el.

Notez, că s'a aflat un tras-împins de notar penzionat român, care s'a oferit la dl Almay să-l recomande poporului, dorind a umbra în hinteu cu domnu »Mare«. — Să-i fie rușine!

Din Făgăraș și Arpaș.

Alegătorii români din ambele cercuri electorale dovedesc că sânt conștienți de drepturile și chemarea lor. Între țărani nu se găsește nici un singur trădător, deși administrația desfășură un terorism brutal. Astfel au fost suspendați din postul lor, — fiindcă țin la candidații naționali — primarii din Scorei și Viștea. Inzadar! Invingerea trebuie să fie a noastră.

Contra-candidatul d-lui Dr. Vaida, fostul solgăbirău al Arpașului Urdea, și-a început »turneul«. Mai bine ar fi făcut, dacă ar fi stat acasă, căci nimeni nu l-a primit, ba unde s'a arătat, oamenii au fugit de el ca de ciumă și l-au huiduit.

Contra-candidatul d-nului Dr. Șerban, Werner Gyula, a sosit Luni la Făgăraș, fiind primit la gară de jidani și ungurii Făgărașului, în frunte cu vice-spanul Bele.

De altfel candidatul Werner a fost primit cu multă răceală. La banchetul, care s'a dat în cinstea lui, n'a luat parte aproape nimeni.

În legătură cu aceste »Gazeta Transilvaniei« comunică următoarea »suspendare electorală:

Învățătorul Ioan Berescu din Făgăraș, redactor al »Țărel Oltului«, a făcut, precum știm, întreg turneul electoral cu domnil Dr. Valda-Voevod și Dr. N. Șerban, candidații partidului național, pentru cercurile din comitatul Făgăraș. Ca să con-

trabalanseze influința acestei participări mai ales asupra învățătoriei, s'a răspândit intenționat vestea de cătră cel interesat, că l e ușor a face turneul, căci și așa e suspendat. Ne având aceasta faimă rezultatul dorit, comisiunea administrativă (!) l-a și suspendat (!?) Sâmbătă în 14 Malu. Oare comisiunea administrativă l-a pus în post ori conzistorul arhidiecezan? Sau comisiunea adm. din Făgăraș vrea cu tot prețul să nu-și peardă renumele de — »Dummer...?»

Trălască Dr. Suciu!

Din Ceica ni se telegrafiază:

Candidatul justhist al cercului, fostul deputat Korda Bandi, a renunțat la candidatură în favorul candidatului naționalist Dr. Ioan Suciu, recomandând tuturor alegătorilor să-l sprijinească pe candidatul partidului național-român.

Situația lui Mangra e foarte critică, deși se săvârșesc în interesul lui tot felul de terorizări. Invingerea candidatului nostru național e aproape sigură.

Cadidatură națională în Pecica.

Precum aflăm delegațiunea comitetului electoral în ședința sa ținută azi dupăamează a fixat și în cercul Pecichei candidatură națională, designând pe dl Dr. Aurel Novac, care și la alegerile trecute a adus sacrificiul acesta pentru cinstea steagului național.

Delegațiunea luând informațiuni precise a constatat cu deosebită satisfacție că svonorile răspândite despre d. Dr. Aurel Novac, că d-sa ar sprijini candidatul guvernului, cu cari a fost sedusă și buna noastră credință, nu sânt decât niște răutăcioase calomnii, cu cari s'a căutat a se discredită ireproșabila conduită românească a dlui Novac.

Pentru a împedeca o demoralizare a alegătorilor noștri de acolo, unde ei trebuie să aleagă ori între candidatul guvernului, ori între un român renegat, care s'a lăpădat până și de religia sa, delegația s'a decis să facă apel la sentimentele naționale ale d-lui Novac, rugându-l să primească candidatură.

Nădăjduim că o va și primi și aderenții partidului nostru de acolo se vor grupa cu însuflețire pe lângă steagul național.

O declarație.

Stimate dle redactor! În cercul electoral al Diclosământinului se zvonește, de o parte, de niște români răutăcioși și invidioși de succesele obținute prin pășirea mea hotărâtă în luptă electorală, de altă parte, de alți români timizi de-a veni cu candidatul național român la urnă, că eu în ziua alegerii am să trec cu toți alegătorii mei în tabăra kossuthistă. Acest zvon plin de răutate și invidie, nu numai că nu-l adevărat, dar e și ridicol și nici în cea mai mică măsură nu-i serios, de oarece se știe, că noi sântem organizați și eu de capul meu fără știrea comitetului național român nu-mi pot duce alegătorii în tabăra nimăru. Să fie încredințați românii cei îndoinici, că eu și atuncia mă duc până la sfârșit, dacă voi avea chiar și numai un singur alegător. De altfel rog pe toți frații mei români de bună credință, să nu asculte de cel cu apucături, cea ce accentuez și la fiecare adunare cu prilejul vorbirilor mele de program.

Primiți vă rog etc. Cu distinsă stimă: Dr. R. Boila, candidat de deputat al cercului Diclosământin.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga ganritură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. Înprovință la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă!

pentru că dela Székely și Réti fabricanți de mobile în Marosvásárhely,

Politică de mandate.

Primum următoarele:

Dle Redactor! Cu privire la articolul »Politică de mandate« publicat în Nr. din 14 Mai a. c. al »Tribunei« referitor la ce se spune despre cercul Năsăudului, vă dau următoarele lămuriri, ca să se vadă, că nu comitetul central electoral a renunțat la mandatul din acest cerc.

Cercul electoral al Năsăudului cu 50 comune are de fapt (după scăderea celor morți și absenți) 1041 alegători, dintre cari 569 Români, iar 472 străini, o majoritate de voturi românești dar de 97. Aceasta e cu mult prea neînsemnată pentru a putea lua lupta în cerc cu șanse de reușită, după ce din alegători ce-l puțin 100 lipsesc dela alegeri, iar cam atâția în urma raportului de dependență, în care se află ca funcționari, primari, notari (neamintind preoți, profesori, învățători cu ajutor dela stat), votează cu guvernul. Prin urmare pe lângă cea mai mare încordare de puteri partidul nostru probabil rămâne în minoritate cu o sută voturi.

Un număr de alegători din Năsăud au înaintat la comitetul central electoral petiție, în care au cerut să se pună candidat național în cerc în persoana subsemnatului. Comitetul prin delegațiunea esmisă în urma acestei petiții mi-a impus să iau lupta în cerc. Cum însă candidaturile, după concluzul conferenței din 5 Aprilie a. c., sânt de a se stabili în înțelegere cu comitetele locale, am cerut ca hotărârea aceasta să se transpună la comitetul din Bistrița.

Acesta în ședința de Vineria trecută a hotărât de a ruga comitetul central electoral, »ca de astă dată să abstea dela intențiunea de a pune candidat al partidului național român în cercul Năsăudului și în acest senz să modifice concluzul, prin care la cererea alor 21 alegători din Năsăud s'a impus dlul Dr. V. Onișor de a lua lupta în cerc«.

Această hotărâre s'a înaintat la comitetul electoral, unde se află și motivele concluzului adus.

Cum se vede din aceste, partidul național (comitetul central electoral) n'a renunțat la cercul Năsăud. Lămuririle privitoare la celelalte cercuri amintite în articol cred, că le va da conducerea comitetului.

Rog publicați aceste informații.

Bistrița, 16 Mai 1910.

V. Onișor.

O întâmplare.

Primum și publicăm cu cea mai mare plăcere întâmpinarea dela vale:

Onorată Redacție! În numărul 97 dela 5/18 Mai a. c., între știrile aduse la rubrica »Campania electorală«, supt titlul »Dezertori?«, ni-se aduce acuzația că Dumineca trecută, venind candidatul guvernamental al Radnei, Tagányi, la Bârzava a fost așteptat la gară de mai mulți ticăloși, în frunte cu învățătorul Gheorghe Pleș și preotul Vasile Popovici din Bârzava și apoi după ce însăși On. redacție își arată neîncrederea față de aceasta acuzație, când zice: »Știam pe dd. Pleș și Popovici între aderenții cel mai înfocați ai partidului național«, adaugă »așteptăm lămuriri de urgență«. Cu permisiunea On. redacției venim deci să răspundem următoarele:

În viața noastră întregă n'am citit o acuzație mai nedreaptă decât aceasta. Faptul ce ni-se atribuie este o scornitură demnă de acela care a avut cutezanța a debita despre noi o asemenea calomnie. Declarăm că am fost și vom fi ceea ce trebuie să fie fiecare preot și dascăl de inimă:

români cu trup și suflet și oameni totdeauna la postul nostru de onoare.

Trăiască Vasile Goldiș!

Bârzava, la 19 Mai 1910.

ss. Vasile Popovici,
preot român.

ss. Gheorghe Pleș,
învățător român.

Regretăm că am putut să cădem jertfă unei regretabile mistificații, ce privește atitudinea totdeauna la înălțimea bunului exemplu a d-lor Popovici și Pleș.

Din cercul Diciosânmartinului.

După ce s'au ținut două adunări grandioase la Celatea de Baltă și Sâncel, fiind de față mii de români, unde și-a desfășurat programul candidatul de deputat naționalist Dr. Romul Boila, a început turneul prin cerc. Pretutindeni este primit cu mare însufiețire. Trebuie remarcată indeosebi purtarea bravă românească a preoților și a juzzilor comunali români cari toți sânt la culmea chemării lor. De sine se înțelege, că sânt și români rătăciți. Durere.

În locul prim trebuie să amintesc pe judele comunal din Bozlaş Dumitru Ștef, un om fără un pic de simț românesc. Acest om, nu știu din a cui bani, îmbată zilnic pe alegătorii români și îi prepară pe calea aceasta, pentru cine — nu spune dar de bună samă, că nu pentru candidatul român, căci românii de aici duc o luptă cinstită, cu arme cinstite, în rândul luptătorilor români nu vezi oameni beți. Numitul Dumitru Ștef e dușmanul declarat a tot ce-l românesc. Urăște biserica și școala și nu mult îi mai lipsește până să se lapede de limba, legea și de neamul lui. Ce i uscătură să piară; numai ceilalți români cinștiți și buni să se ferească de el. Feriți-vă de el alegătorii români din Bozlaş, căci vă duce pe căi greșite, vă îmbată în contra cauzei românești cu banii lui Iuda!

O tristă figură de român este bogătanul Ioan Șerban din Dâmbău, care își batjocorește neamul prin aceea, că la porunca dată de curatorul spitalului din Sân-Mărtin, s'a alăturat la candidatul guvernamental »munist« Sándor János. Vai de capul lui. Face la poruncă totul contra neamului său. Românii buni din jurul Dâmbăului și din toate părțile ferți-vă de acest om uitat de sine, care a avut suflet și inimă să facă neamul de rușine.

Mai sânt două figuri triste românești din comuna Cipău, doi frați rătăciți Petru și Vasile Socaciu, doi copii ai bunului român Pavel Socaciu. Dacă ar ști tatăl lor, că feciorii la porunca domnilor din sat și-au promis votul candidatului de deputat kossuthist, s'ar întoarce în mormânt, neavând mai mult odihnă. Românii ferți-vă și de aceștia, ca l au uitat, că sânt fiii neamului românesc. R.

Făgăduielile lui Șeghescu.

Mai mulți alegători din Comoriște au adresat »Lup-tei« o scrisoare, în care se descopere făgăduielile prin cari Măria Sa Șeghescu vrea să momiască alegătorii români din cercul Oraviței. În scrisoare, între altele, se zice:

»Făgăduiește la fiește-care câte-o licență de birt, că vezi Doamne, Cirturile fericesc comuna, — așa gîndește d-lui ca popă. Noi însă îi zicem, d-le, dacă ai gînduri curate, fericește poporul pe altă cale, și nu cu înmulțirea birturilor.

La un pîrlit i-a și cîștigat licența, care umblă acum prin beutură să vîneze la suflete. Bravii comorișteni însă îi vor ști da de cap.

Un alt pîrlit cu numele Iacob Girboni, ca să-l știe tot natu, care mai anii trecuți era naționalist înfocat, conducător și așazicind primul în comună, prin momeli, licență de birt și cite toate, și-a pierdut cîstea, omenia și a rămas înaintea oamenilor un porc. Feriți-vă oameni buni de un astfel de smintit.

Alt mijloc de corțeșire al d-lui Șeghescu este, că promite licență de puști, pe care o capătă ori și care becheri, numai să voteze cu d-lui.

La unii le promite scăparea feciorilor dela cătănie și oamenii aceștia sînt atît de proști, încît se lasă ademeniți de făgăduielile lui, dar amar se vor căi la urma urmelor, cînd din toate făgăduielile acestea se vor alege cu pierderea cîstei și a omeniei. Oameni buni, fiți treji, nu vă lăsați păcăliți, că e în joc cîstea voastră!

Nu e mai mare pagubă ce o poate suferi omul, decît atunci, cînd își pierde cîstea, caracterul lui, și cînd se face vînzătorul fraților lui. Datorința fiește-cărui român cinstit e să-și îndrepte pe fratele lui, care a apucat pe căi greșite. Să o facem strigînd cu bucurie: trăiască Dr. Ioan Nedelcu!

Dezertori?

Din Reghin ni-se scrie:

Trei domni din Reghin: advocații Dr. Ioan Harșia și Dr. Ioan Popescu, și directorul de bancă Iosif Popescu, surprind azi românimea de pe aici cu un »Aviz« tipărit, pe care-l lansează în public, recomandînd călduros sprijinirea candidaților guvernamentali în cotul Murășturda. Și pe ce motiv? »Subscriși cunoscînd principiile conducătorilor din comitatul nostru Murășturda vă recomandăm șcl.« De ceva garanții sigure, conforme stipulațiunilor conferenței naționale nici o singură vorbă în scurtul aviz!... Ori poate servi de lămurire a direcțiunii recomandate flămuiă »roșu-alb-verde«, ce falfăle pe casa dlui Dr. Harșia?!..

Dacă sânt în conglăsură cu partidul național român, de ce pe »Aviz« nu se iscălește d. Dr. Ioan Popescu, ca președintele clubului comitatens românesc, cum iscălea nu cu multe zile înainte un alt aviz dat de dînsul singur cătră conducătorilor satelor spre a grijă de liste și a nu se angaja?!..

Se impune urgent o lămurire deplin mulțămitoare pentru românimea întregă.

E vremea să fim odată sinceri și curați și în comitatul acesta. Eremitul.

Un alt corespondent ne scrie că la constituirea partidului guvernamental din Reghin au luat parte și acești trei români, dintre cari Dr. Ioan Harșia a fost ales președinte (alesi au fost 3 președinți) și Dr. Ioan Popescu vicepreședinte al partidului guvernamental.

Așteptăm lămuririle acestor domni, pentru a ne putea declara.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 19 Mai n. 1910.

Un patriot român.

— Vasile Stroiescu. —

Pentru acei cari nu mai cred în patriotismul și în dragostea de propășire a neamului nostru faptele lui Vasile Stroiescu vor fi o încurajare și o desmîntire a credințelor lor pesimiste.

Boerul acesta care mai erl a jertfit o bună parte din averea lui pentru scopurile culturale din Transilvania, care azi iar varsă 100.000 de coroane pentru aceleași scopuri, e o figură care amintește acele frumoase fețe de boeri cari au lăsat cu limbă de moarte atâtea averi pentru binele celor săraci și pentru alinarea durerilor celor suferinzi.

În familia lui Vasile Stroiescu, faptele acestea — de a împărtăși și pe cei nevoiași din avutul lor — nu sânt de cât întâmplări foarte dese.

Bătrînul Stroiescu a lăsat ministerului nostru de culte 200.000 de ruble, mai bine de jumătate de milion de lei pentru construirea unei catedrale române în mijlocul Bucureștiului. Pentru că zicea acest boer basarabean:

»Ceea-ce ne unește pe toți românii cari trăim risipiți pe pămînt, e credința și tare m'am mirat văzînd că în Capitala României libere nu este un locaș al lui Dumnezeu, mare și frumos, care să fie catedrala întregului românism«.

Banii aceștia stau la Casa școalelor și nimeni nu s'a gîndit să urmărească gîndul boerului basarabean. Poate de aceea și moștenitorii săi, și-au întors privirile dela noi și au întins mîna acelora cari cu mai multă dragoste o vor primi-o.

Văduva lui Stroiescu are la Rășcani în ținutul Bălților din Basarabia un spital după ultimile

cerinți igienice, unul din cele mai frumoase spitale din Basarabia, în care se adăpostesc mii de bolnavi în fiecare an. Înțelegerea acestui spital e tot în sarcina acestei bune femei, care e socolită de mamă de toată populația vecinășă moșilor ei.

Tradiția aceasta în familia boerească a Stroesților de a face bine arată cât a rămas de românească și de patriotă simțirea în inimile membrilor ei și nici civilizația și prigonirea rusească, nici înstrăinarea de aproape o sută de ani a Basarabiei dela sora ei Moldova, n'a făcut să se schimbe în inimile acestor români dragostea lor de neam.

Numele lui Vasile Stroescu și al tuturor Stoeștilor să ne fie scump și să fie o pildă celor cari bogați ca și ei ar putea să dea avutul lor pentru ridicarea neamului și ușurarea suferințelor fraților lor.

»Ordinea«.

— **Părerăa lui M. Eminescu despre dl Nicolae Oncu.** În anul 1874, pe când era M. Eminescu student universitar în Berlin, fu rugat din partea dlui Maiorescu, pe atunci ministru de culte și instrucție publică, să-i recomande câțiva tineri români ardeleni, potriviți pentru a ocupa vre-o catedră la universitățile din Țara-Românească. Eminescu recomandă, între alții, și pe dl Nicolae Oncu, pe care se vede, că îl cunoștea de aproape. Credem, că va interesa nu numai pe dl Oncu, ci și pe toți cei cunosc — și cine nu-l cunoaște pe acest vrednic fruntaș? — felul, cum aprecia Eminescu pe d. Oncu în tinerețe. De aceea reproducem aici din scrisoarea lui Eminescu (publicată în »Convorbiri Literare« din Aprilie 1910) partea privitoare la d. Oncu, în textul original german:

»Herr Nicolaus Oncu hat seine Staatsexamina in Wien gemacht, Nationalökonomie in Bruxelles studirt und kennt verschiedentliche venere Sprachen. Englisch, französisch, italienisch und magyarisch. Weiss sehr viel und studirt mablässig, ist jedoch — roth. (La Eminescu cuvântul acesta are semnificare de liberal cf. articolul intitulat »Roșii« în Eminescu: »Articole politice« București Minerva 1910, pp. 86 - 90.) Wenn nicht roth im eigentlichen Sinne, so hat er ich ihn jedoch für ungemein ehrgeizig und alle ehrgeizigen sind liberal, weil das der linzige Standpunkt ist von dem aus sich alles ererbte Vorrecht negiren lässt. Als Professor jedoch (der Gegenstand kann seiner Wahl überlassen bleiben, weil obwohl kein Polyhistor doch vielseitig) wäre er nuschätzbar. Gegenwärtig befindet er sich wahrscheinlich in Baia-de-Crișiu (Körös Banya). Jedenfalls als belesen und ungemin gewissenhaft sehr zu empfehlen, wenn man von einigen politischen Schruller absehen will.«

De aici rezultă, că d. Oncu se află în tinerețele sale în relații de prietenie cu Eminescu. Ca atare credem, că va avea chiar scrisori de ale poetului sau amintiri despre viața lui de student. Dându-le acestea publicității, dl Oncu ar contribui desigur cu unele amănunte prețioase nu numai pentru biografia lui Eminescu, ci și pentru alții.

(II)

— **Procesul manuscriptelor furate din redacția »Tribunei«.** Sânt aproape doi ani de când s'a făcut un furt de manuscripte în redacția noastră cu scopul de a proba guvernului ca un *corpus delicti*, că articolele în cari se combătea pe vremea aceea cu violență ingerințele guvernului în autonomia bisericii noastre, erau scrise de părintele Ciorogariu. Manuscrisele au și ajuns *liferate de români*, în mâinile guvernului trecut, care îi intentase părintelui Ciorogariu, un proces disciplinar, finalizat abea acum de curând sub guvernul actual.

Chestiunea acestui furt de manuscripte formează substratul unui proces intentat de cunoscutul Koszta János, contra fostului nostru redactor responsabil Constantin Savu, proces care urma să se desbată azi înaintea tribunalului din Arad. Fiindcă însă dintre martorii principali nu s'au înfățișat dnii Constantin Burdea și Dr. Teodor Botiș profesor seminarial din Arad, procesul s'a amânat.

Procesul, care promite desvăluiri senzaționale, va avea loc în decursul lunii viitoare.

— **Un dar al Majestății Sale.** Pentru victimele incendiului din Przemyslau Majestatea Sa împăratul a dăruit 500 de coroane.

— **Bancnote românești false în Bulgaria.** Din Sofia se mai anunță: Afacerea cu bancnotele false, după ultimele cercetări ale autorităților, e în legătură cu aceea de acum un an. Atunci, au fost descoperiți trei făptași; ceilalți însă n'au renunțat la întreprinderea lor, ci au format un consorțiu de 20 inși, cu un capital de 10.000 lei, și au continuat falsificările, mutându-se, spre mai marea siguranță, într'altă localitate, și anume Stani-Make (Bulgaria de Sud).

Ieri a mai fost arestată o domnișoară, Stefanoff, implicată în afacerea falsificărilor, având misiunea de a împrăștiia bancnotele false.

Pentru mai bunul mers al cercetărilor, autoritățile refuză să divulge presei mai multe amănunte.

— **Omăt în țara fără iarnă.** De câteva zile în Roma și împrejurimi a început să ningă din greu și Crivățul urlă săbatic purtând troieni de zăpadă. Gerul e aspru și foarte simțit de italienii obișnuiți cu vara eternă. Pometurile au fost nimicite cu desăvârșire și paserile — mai ales rândunelele — se prăpădesc cu grămada.

— **Două milioane în drum.** În comuna Moorfleth, câțiva kilometri departe de Hamburg, doi țărani au găsit în drumul mare o geantă umflată de hârtii de stat și alte valori, cam două milioane. Se crede că cel ce a pierdut banii ar fi un automobilist dar păgubașul încă nu s'a arătat.

— **Foloasele ce aduc vulcanii.** Ziarul parisiian »Eclair« se ocupă într'un articol mai lung cu foloasele ce aduc vulcanii în timp de liniște în raport cu pagubele enorme cauzate de erupțiile lor. Astfel spune că ultima erupție a vulcanului Etna a atras în Sicilia 70000 de vizitatori, și socotind ca fiecare dintre aceștia să fi cheltuit un minim de 75 de lire, suma totală a banilor lăsați în Sicilia se urcă la 505000 de lire. La acești vizitatori de ocazie se mai adaugă și vizitatorii cari anul întreg petrec în insulă numai ca să vadă vulcanii. Mai mari foloase aduce însă Vezuviul căci banii încasați dela vizitatori în fiecare an se urcă la milioane de lire și venitul acestor erupții întrece cu mult pagubele pricinuite. Chiar vulcanul mai puțin cunoscut de pe insulele Liparice, Stromboli e un punct de atracție pentru vizitatori. După socoteala ziarului »Eclair« venitul în această insulă se urcă la 250000 de lire în fiecare săptămână când e sezonul vizitatorilor.

— **Biciulrea unui escroc.** Pe una din străzile principale a Neapoliului a avut loc zilele trecute o scenă cu totul neobișnuită. Spre seară când toată lumea ieșise la plimbare o grupă de câțiva oameni înarmați cu nuele atrăgea atenția publicului. În mijloc era un om înalt și uscățiv, gol până la mijloc, cu mâinile legate la spate și cu o tăbliță legată în gât, pe care era scris:

Așa pășesc escrocii. În fruntea grupului mergea unul care îi striga în gura mare păcatele săvârșite și fiecare din cei cu nuelele îi ardeau câte una. Imprecinatul de durere și rușine răcnea ca din gură de șarpe țipând după ajutor. Nimeni nu s'a găsit însă să-l apere ci toți petreceau pe socoteala lui până când a venit poliția și i a dus pe toți la secție.

Escrocii era ziaristul D'Erico, care folosindu-se de puterea ce a avea în mână a vrut ca să înșele dela o societate trei mii de lei. Dar l-au prins și l-au legat cobză, făcându-l de ris pe stradă.

— **Nenorocirea unor plutași.** Din Alecsandrovsk vine știrea că patruzeci și șapte de plutași fiind apucați de curentul valurilor Dniprului au fost isbiți de niște stânci și s'au înecat toți.

— **Din București ni-se scrie:** La întrunirea de Duminică a partidelor conservatoare, cari au pornit împotriva guvernului liberal o campanie de răsturnare, a luat cuvântul și șeful junimistilor, d. Petre Carp, pentru a face, între altele, următoarele declarații opodictice:

»Voi veni la guvern mai curând decât credeți. Pentru aceasta vă comunic că trebuie să vă pregătiți de alegerile generale cari vor fi în curând... Alegerile generale nu le va face nici Brătianu, nici Take Ionescu, nici Petre Carp, ci le va face țara, președinte al consiliului de miniștri fiind Petre Carp.«

— **Șapte ani la pol.** Căpitanul Ralph Amundsen se pregătește să facă o mare expediție la polul nordic. La începutul anului viitor va pleca cu vasul »Fram« — care servise și lui Nansen — din San Francisco, însoțit de treisprezece mateloți norvegieni, și se vor exila de bună voie în înghețurile nordului pentru șapte ani de zile. Căpitanul va lua direcția insulelor Gieberiene din nordost, trecând prin strâmtoare Behring. După socotelele lui crede că va trece peste polul nord și cu ajutorul aparatelor de gaz ale corăbiei sale va acosta în partea ostică a Groenlandei. Scopul căpitanului e să facă o inspecție minuțioasă a nordului și debarcând în diferite regiuni cu aparate noi și încă nefolosite de alți exploratori să studieze curentele de aer, clima și marea și să facă măsurătoarea exactă a terenului.

— **Arși de vii.** În temnița minelor de cărbuni a societății Rotfeder din America a izbucnit focul și treizeci și șase de negri au ars scrum. Societatea închiriasse negrii dela stat. Focul a fost pus tot de ei, căci credeau că în învălmășeala ce va produce incendiul vor putea scăpa. Un fugar a fost împușcat de santinelă.

— **Caruso ca erou dramatic.** Teatru Scala din Paris va insera în curind în reportorul său o comedie în care eroul acțiunii e tenorul Caruso, numele acestei comedii e »Caruso și mâna neagră« iar subiectul e luat de pe vremea când a petrecut la New-York și primea scrisori dela societatea mâna neagră.

— **Un nou tablou al lui Bellini.** În revista »Rasegna d'arte« din Milano, contesa Guido Cagnola atrage atenția publicului asupra unui nou tablou al pictorului Bellini, descoperit în muzeul »Poldi-Pezzoli«. »Se știe că pe urma acestui geniu al picturii au rămas numai puține tablouri și talentul său se desfășură în plin avânt aproape exclusiv numai în schițele sale păstrate în muzeul din Londra și Paris. Cu atât mai interesant e deci acest tablou, care reprezintă o Madonă cu pruncul în brațe, pe un câmp înverzit.«

A fost restaurat de profesorul Cavenaghi și acum strălucește în plina splendoare ca și în ziua cea dintâi. Un tablou al pictorului păstrat la Louvru se aseamănă foarte mult cu acesta.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALKIMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mechanic de reparaturi. ◀◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare

Cu stimă: F a l k i m r e, K o l o z s á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

Și se crede că asupra originalității acestuia nu mai încapă nici o îndoială.

— **Rectificare.** Pe colecta doamnei Sabina Opreanu din Cenadul sârbesc, de Cor. 42.20, contribuind și donatorii de mai jos, cari din greșală au rămas ne publicați cu ocaziunea publicării listei de contribuire. Prin aceasta rectificăm.

Sava Blaj, Cenadul sârbesc	—	—	—	20
Gavria Târziu	>	—	—	1.—
Anton Dan	>	—	—	1.—
Gheorghe Barna	>	—	—	40
Lazar Tocanișă	>	—	—	1.—
Gheorghe Isacu	>	—	—	1.—
Sabina Oprean	>	—	—	1.—
Victor Deciu	>	—	—	2.—
Pavel Hârlău Dobrești	—	—	—	2.—
Octavian Oprean, Dobrești	—	—	—	1.—

— **Testamentul politic al lui Eduard.** În cercurile diplomatice din Copenhaga se afirmă că regele Eduard ar fi lăsat un testament politic, prin care se stabilesc unele directive relativ la politica Angliei. Regele Eduard îl roagă pe urmașul său să mențină convențiile ce le a încheiat dânsul cu unele dintre puterile continentale, să păstreze și față de puterile triplei alianțe o atitudine corectă și să conducă politica externă în conformitate cu principiile ce contribuie la menținerea păcii.

Regele și-a exprimat adeseori speranța că va sosi timpul când toate puterile europene se vor ocupa cu succes de rezolvarea chestiunii de-sarmării.

— **Un proces curios.** La tribunalul din Viena e așteptată cu multă încordare sentința într'un proces deosebit. Anume un proprietar din Graz avea o priveghitoare, care cu ziua odată — după cum îi e firea — s'a pus să cânte. Lucrul a mers bine, până când un vecin cu nevricele la reclamat la poliție pe cuvânt că nu poate dormi de cântecul priveghitoare. Aici stăpânul a fost condamnat să-și închidă priveghitoarea, în casă. Dar acesta a apelat sentința și așa a ajuns cu procesul la Viena și tocmai pentru o priveghitoare, pe care alții poartă o cântă.

— **Un spital în flăcări.** Un spital din Bailien a fost izbit de fulger, și cele două pavilioane au fost prefăcute în cenușă. Incendiul a produs o spaimă teribilă între bolnavi. Într'un pavilion erau intereași alienați cari văzând pericolul au sărit pe fereastră și-au dispărut fără de urmă. Pentru salvarea femeilor s'a desvoltat o muncă uriașă, căci numai cu mare greu au putut să le scoată din flăcări.

— **Președintele Fallières.** Duminecă se lansase știrea că ministrul Fallières ar fi murit subit, atins de apoplexie. Știrea a fost repede desmintită, dar după cât se vede nu era chiar lipsită de temelie, căci de fapt președintele în decursul dejunului și-a pierdut cunoștința, și a căzut de pe scaun rămânând câteva clipe în nesimțire.

— **Rectificare.** În nrul 67, de Mercuri, al jurnalului nostru, în articolul »Avere românească periclitată«, pasajul al 3 lea din urmă este a se citi: »prin contribuirea de taxe dela 4975 de membri plăitori, crește mereu din an în an cu suma de circa 50.000 cor.«, — și nu 5000 cor., care din greșală s'a tipărit.

— **Curs de muzică.** Pentru domni învățători cari ar dori să devină conducători de cor, la insistența mai multor colegi m'am decis a ține un curs de muzică, pe un timp de 6 săptămâni și anume: din 23 Iunie, până în 4 August sf. n. Reflectanții să se adreseze învățătorului Ștefan Ștefu, în Ecska, Torontál m.

— **Necrolog.** Ni-se scrie: Petru Iorgovan, din comuna Biniș a reposat la 10 Mai, în vîrstă de 22 ani. Reposatul a fost un talentat student în medicină, de care atât părinții cât și toți câți l-au cunoscut au legat mari speranțe. Ca stipendist al fondului Gojdu, li-s'au dat puțină părinților de a-l studia, căci fără de acest ajutor sărmanii lui părinți cari sânt niște bieți olari, nu-i

putea asigura mijloacele de trai. Cruda și nemiloasa moarte l-au răpit însă în etatea cea mai frumoasă, lăsând părinții, rudeniile, amicii și cunoscuții în jale nespūsă. În mormântarea lui a avut loc la 12 Mai, în cimitirul din Biniș. La înmormântare au luat parte mai mulți preoți și învățători din împrejurime precum și alți intelectuali.

Odihnească în pace!

— **Mulțămită publică.** Cu ocaziunea petrecerii din Siria, aranjată de meseriași români din Siria a doua zi de Paști au binevoit a suprasolvi următorii domni:

Dr. Ștefan C. Pop 20, Axente Secula 16, Dr. Iacob Holăran 10, Dr. Emil Monța 10, Mihai Lucuța 4, Constantin Puticiu 2, Teodor Borha 2 cor. și Ioan Socaciu 2 cor, cărora le exprimăm pe aceasta cale mulțumirile noastre. **Comitetul aranjator.**

Alegerile parlamentare ne îndeamnă la luptă națională. Multă însuflețire ni se vestește de pretutindenea, deci cu așa ocaziuni cuvîne-se să ne aducem aminte și de unica firmă națională F. A. Degan din Fiume (Postofiók 163) care alături de iubiiții noștri deputați, luptă pentru înaintarea comerțului, și ne duce vestea departe în țări străine. El trimite în pachete și saci paștali de 5 kgr. franco și vămuit și mai multe mărunțisuri. Are cafea fină 1 kgr. cu 1 fl. 20 (2 cor. 40), tea, stafide, mandule, orez, rișcaș, smochine, etc. Cine îi cetește catalogul românesc, (pe care îl trimite gratis la cerere) află multe lucruri frumoase și poate cunoaște sinceritatea acestui renumit și solit comerciant român.

Care a văzut portul de mare Fiume, poate observa că ce mult trebuie să lupte fratele nostru cu concurența străinilor și oare noi să stăm nepăsători și să nu-l înțelegem?

Ce bună ocaziune și-se dă iubite cetitor a-ți procura marfa pentru sărbătorile Rosaliilor dela dânsul, căci l-ai încuraja mult, văzând că-i știm prețurile năzuințele. Mulți frunțași de-ai noștri comandă dela dânsul, deci apelăm și vă rugăm cu insistență să l sprijiniți — multor români le-a dat el informațiuni și mai vărtos pentru locul de cură Abbazia!

x **La croitoria universală.** I. Petrașcu, Sibiu — Nagyszeben, Strada Cisnădiei Nr. 30, Telefon 172. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu și, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea să execută pentru ofițeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

Cronica socială și artistică.

Teatru în Tuștia. Cu prilejul adunării »Reuniunii învățătorilor gr-cat. din ținutul Hațegului«, va avea loc o producțiune declamatorie teatrală în localitățile d-lui Berger din Tuștia, Duminecă, la 29 Mai n. Se va juca »Grănițerul«, dramă populară în 2 acte de I. Velovan. Inceputul la orele 8 seara. După producțiune — danț.

ECONOMIE.

Plata granelor din Aradul-Nou

		9 Maiu 1910.	
		S'a vândut azi:	
grâu 300 mm.	..	10.80—	11.80
orz mm.	..	6.10—	—
ovăs mm.	..	6.50—	—
secară mm.	..	7.60—	—
păpușol 400 mm.	..	5.30—	5.40

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 klg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 6 Maiu 1910.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Orlu nou	
De Tisa	— — — — — 26 K. 90
Din comitatul Albei	— — — — — 27 » 05
De Pesta	— — — — — 26 » 80
Bănățnesc	— — — — — 26 » 40

De Bacica	— — — — —	26 » 40
Secară de calitate I.	— — — — —	16 » 80
Orzul de nutreț, calitate I.	— — — — —	14 » 75
Ovăs de calitate I.	— — — — —	14 » 90
Oucuruz	— — — — —	11 » 70

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

B. P. Hașdău: »Ursita«, roman istoric à 2 cor. + 10 fil. porto.

M. Sadoveanu: »Povestiri de seară« à 2 cor. + 20 fil. porto.

Zotti Hodoș: »Poftă bună« carte de bucate. Partea I și II à 3 cor. + 10 fil. porto.

«Din bibl. Minervei» à 30 fil. + 5 fil. porto. Nr. 79 N. Cekhov »Nuvele«. Trad. de N. Dunăreanu.

Nr. 80 Prof. Dr. Petrini Galatz: »Tratatul general al Sifilisului«.

Nr. 80 E. de Amicio. »Constantinopolul«. Traducere de N. Pandelea, Vol. 1.

M. Sadovlanu: Crășma lui Moș Precu à 2 cor. 10 fil. porto.

Din biblioteca »Minervei« à 30 fil.

Nr. 76. I. Boteni. În zile de vacanță.

Nr. 77. Iwan Turgenjeff: Apele primăverii, volumul I. Traducere de I. Constantinescu (Delabaia).

Nr. 78. I. Constantinescu, vol. II.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizice și dietitice (1 oră și jum. depărtare dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (hei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispozițiune direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi — — **UNIÓ** — — — Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102. Telefon Nr. 395. — — —

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

ANUNȚURIILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunel«.

ANUNȚ.

Subsemnatul caut

un candidat și un scrietor de avocat cu praxă și versat în afacerile cărții funduare. — Doritorii de a ocupa aceste posturi să binevoiască a mi-să adresa deauna mie comunicându-mi și condițiile. — Aplicare momentană!

Cu deoseb. stimă:

Dr. Ioan Hlca, adv.
Hațeg — Hátszeg.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosiți:

„SUDORAN”-ul

a lui MOLNÁR.

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenticitate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul SUDORAN comandat de la Dta, vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt« Szombathely. Nu pot înțelăsa ca să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale SUDORAN contra asudării picioarelor și subțioarelor are efect surprinzător și e nevătmător și cu conștiința liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. înretr., R.

St. Dle! Dn SUDORAN, leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuori am procurat în ă pentru 3 persoane, și întrebându l despre rezultat, l-au lădat foarte. Cu stimă A. S. învățător, Gy.

St. Dle apotecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru SUDORANUL d-tale. Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două massage mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlufe — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă G. K. ospătar S.

St. Dle apotecar! Am primit SUDORANUL comandat, contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă, că cine-l folosește după receta prescrișă, îl află de nep-eșuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul SUDORANUL contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că eu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât SUDORANUL intruce mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățător A.

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.

Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl. dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Nu mai SUDORAN prov. cu marcă să se primească.

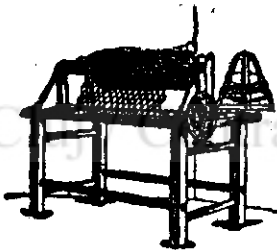
Josif Drăgan croitorie domnească de moda engleză în

Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

(Lângă prăvălia Czillér).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pentru publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din comitatele vecine. Haine în rate avantajoase aranjate ca în străinătate. Executare specialistă. Specialități de materii engleze, scoțiene și din țară după cartea de modă și gust. Mare asortiment de veste moderne. Comandele se execută prompt și conștiințios.

Reclama e sufletul comerțului

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

În atenția onoratului public!

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public, că eu 1 Aprilie 1910 am deschis un magazin de biciclete și mașini de cusut și un atelier de reparaturi, în Str. Forray 20 (casa Guttmann).

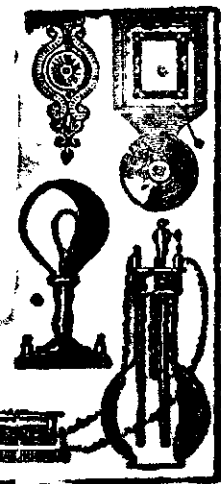
Aducând aceasta la cunoștința onor. public remarc că în urma cunoștințelor mele sunt în plăcuta situație ca orice lucrări din ramul acesta să le execut spre deplina mulțumire și pe lângă prețurile cele mai convenabile. Șehimburi și reparaturi se efectuează ieftin și conștiințios. Recomandându-mă atenției și bunăvoinței publicului, asigur că nizuința de frunte îmi va fi să-mi servesc clientela culant, făcându-mă ast-fel vrednic de încrederea ei.

KAPPNER MOR,

electrotehnic

Arad, Str. Forray (Casa Guttmann).

Se instalează sonerii și telefoane pe lângă garanție.

Caut

un candidat de avocat

începător, eventual iurist cu praxă, carele poșede și limba germană. Cari știu scrie cu mașina sunt preferiți. A se adresa direct.

Dr. Lucian Georgevici
advocat Temes Rékás.

**S'au ieftinit
cărbonii.**

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4-60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4-60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4-
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6-
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4-60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expiez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea de sus a șetelor, în asortimentul cel mai mare, cu toată scumpetea se găsesc cu prețurile cele mai ieftine în magazinul de pele al lui

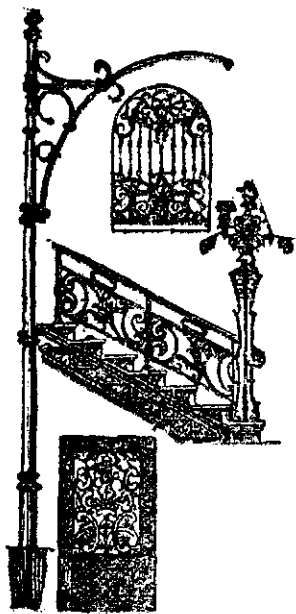
Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor gratuit.

B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist
Kolozsvár, Malom-u. nr. 16.

Recomandă vărtejle pentru ferestri sistem Szultberger, sunt cele mai bune — reprezentanță pentru părțile ardelene.

În nou zidita fabrică se execută:
tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări de fier, etc. gratii și lucrări specialiste de faur. — Telefon nr. 508.

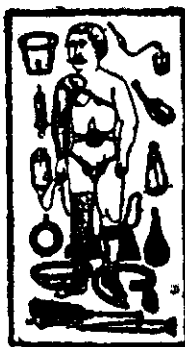
MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălătul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA. Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lingă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și cloșitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

ZOMBOR ȘANDOR ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri utcza nr. 26, un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de bransa aceasta și primesc și repararea, - ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

operație și pentru examinare, dușuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă — din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

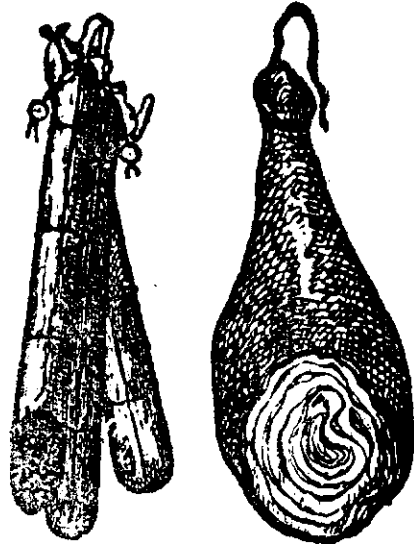
către fabrica de măcelărie și cărnărie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLOZKY TESTVÉREK

CLUJ — KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser	— — —	Cârnați șuncă	— — —	Galantin de mai	— — —
Crinolin	— — —	Rollai-șuncă	— — —	Mosaic	— — —
Extra	— — —	Rusesc	— — —	Picior umplut	— — —
Caș de carne	— — —	Rollut rusesc	— — —	Mortadella	— — —
Caș cu mă eș	— — —	Paranen	— — —	Gottha	— — —
Cârnați p. vânători	— — —	Măieș rece	— — —	Monsel	— — —
Cârnați cu sl. p. vânat.	— — —	Caș rece de măieș	— — —	Caș de limbă	— — —
Salamă de vară	— — —	Pastete de mai	— — —	Sângerete cu slănină	— — —
Pastete de sânge	— — —	Rollai de pept	— — —	Limbă umplută	— — —
Caș de porc I	— — —	cu felurite umblături ș.a.	— — —	Rollai de carne	— — —
Caș de porc II	— — —	cu sânge, mai, limbă.	— — —	Galantin de vițel	— — —
Caș de urechi	— — —	T rîă de carne	— — —	Pastete de ciuperci	— — —
Cartaboș negru	— — —	Cracovean	— — —	Pastete de mai de gîscă	— — —

Comandele, atât cele din provincă cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepționabilă.

Recomandăm preparate proprii, precum și șunce de Cașovia și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeiată, fiartă și pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cărnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător zilnic carne de porc și de miel dimineața dela orele 6—1 și d. a. dela, 3—8¹/₂.

Artefactele de Granit și peatră de Var. Knott József, Majdán.

Prima fabrică Lugoșană de Cement și Intreprindere pentru lucrări de Beton. Intreprinzător de clădire. Telefon nr. 119. Cancelaria Fabricii de Cement și clădire: LUGOȘ, str. Buziașului, vis-à-vis de casa vamei.

Artefactele mele sunt aranjate cu cele mai nouă mașini sfărâtoare, prelucrătoare și lustruitoare de peatră și întreprind orice lucrări de pietrărie în granit sau în platră de var. Pe comande furnizez în cel mai scurt timp pietrii și lespezi de peatră prelucrate. Lucrări de sculptorie se pregătesc după desemnuri cu cea mai mare punctualitate. Furnizez: bolovani, peatră cioplită, prund de granit și sfărâmături de granit pentru prunduire de drum, precum și la tot felul de lucruri de pardositor, pietrii de acoperit și mărginit.

Fabricație proprie.

La o haină de primăvară sau vară se cere un cortel elegant și modern sau un en-tout-cas.

Firma:

Th. Schmidt

Sibiu (Nagyszeben) Reispargasse 7, ofere cel mai bogat asortiment de modele admirabile și culori moderne frumoase, în execuție solidă, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Serviciu solid. Reparaturile se fac ieftin și grabnic.

Comandă prin postă prompt.

SCHAEFER RICHARD GÉZA

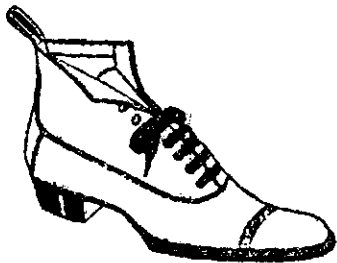
lăcătar tehnic,
pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare în
ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte
și balcoane, vetre de fier din fier făurit.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri
fără miros. Pissoare, spălătoare, odăi
de baie și aranjare de ori-ce sistem
— pentru încălzire centrală. —

NOUȚATE! Mode de cogulare de autogen
sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxig-
nului, prin ce obiectele stricate pregătite din
fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul
acesta se pot repara ușor, conform scopului.

Prăvălie nouă de
ghete pentru dame și bărbați

Oradea-mare—Nagyvárad.

Colțul str. Rákoczi și Nagy Sándor. (Lângă Czillér).

Am muncit ca croitor în Budapesta și străinătate și mai în urmă am fost mai
mult timp conducător de prăvălie la renumitul pantofar **Ferenczi** din Cluj. În urma
experiențelor câștigate pregătesc neexceptionabil și cu prețuri moderate **ghete**
americane și franceze **pentru bărbați, femei și băieți**, mai pregătesc și **ghete ortho-**
pede conform ordinilor medicale pentru picioare bolnave, apoi **cizme elegante** (ciobote)
pentru vânători și pentru călărit. — La comanda din provincie este de ajuns trimiterea
unei ghete folosite. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, sunt cu distincă stimă:

PAROCZAY MÁTYÁS, pantofar.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și mă-
lestru pietrar.

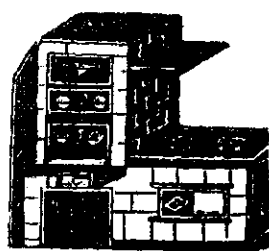
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézema-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
propriu din: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cămară Centrală:

Nagyszeben, Felscher-gasse 17.

Filiale: **Déva, Nagyvárad.**

Zorger Györgv

lăcătar artistic și pentru clădiri
Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca
scări, coridoare, cerdacuri, grillage,
căminuri, porți, ferărie pentru portale
și clădiri, deasemenea repararea și
prefacerea caselor verthelmiane etc.

aranjament pentru - rii de met. l aranja-
măcelării și cășăpli, mente pentru biserică
basreliefuri, strungă- in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREKE.

Temesvár-Jószelváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea mo-
toarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare
de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arla-
puri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor.
Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de
mori cu prețuri moderate, precum și reparări de
automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit
de articlii tehnici. Filite magnetice. Unsoari. Material
de condensatiune. Arzătoare cu acetilen. Material
pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de
prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

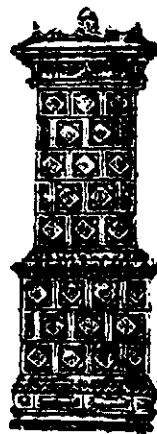

Gustav Vilhelm prima fabrică de cup-
toare și figuri de ghips

înființată în anul 1862 și premiată în anul 1903 cu medalia de aur,

Nagyszeben, Wagner-gasse Nr. 5.

Își recomandă bogatul asortiment de
cuptoare în cele-mai moderne
culori și forme, totăsemenea gravuri
ornamentale și sculptură în execuție
promptă și conștiințioasă. Se fac tot-
felul de reparaturi și reformări, Ince-
pând dela 10 Cor., pe lângă garanție.
Clientela din Alba Iulia și provincie
dorind a o câștiga pentru totdeauna, va
avea favoruri în ce privesc prețurile, atât
a cumpărături noi cât și la repara-turi.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS brutărie și pregă-
titor de alimente.
:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). :-

Ous- tuoză.	Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăs și grâu pentru sănătate; pâine lată pentru diabetici, pâine de ovăs pentru reconvalescenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwiebak) de nuci Graham, pesmet (zwiebac) de slăd de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. — Cafea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).	Nutri- toare.
Ușoară de mistuit.	Distins la expoziția internațională a bru- tariilor în anul 1907, din Budapesta cu medalia de aur și la expoziția interna- țională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.	Producă- toare de sânge.

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

Sănătatea este comora cea mai prețioasă.

In atenția onoratelor dame!

In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
deschis în Sibiu, Reisper-gasse Nr. 7—9,
al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc totfelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

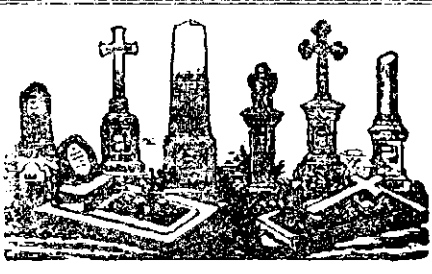
Se află în depozit tot-felul de reticole, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

Pâinea întărește inima omului.

RICHTER și ZEPENEUBISERICA-ALBĂ
— Szászka-ut 112. —

pietrari

— VĂRȘET —
Ferencz József-tér 23.

Recomandăm on. pu-
blic din Vârșet și jur
cele mai moderne

**MONUMENTE
MORMĂNTALE**

de granit negru șve-
dian, sienit, labra-
dor, marmoră albă de Ruschița, trachit pentru cripte
și pentru tot felul de zidiri.

Liferăm din piatrăria proprie tot felul de lucrări de branșa piatrăriei.
Depozit de piatră de hotare.

SENZAȚIE!**Marele magazin de modă**

aranjat după modelul orașelor mondiale

a lui

Püspöky Miklós

Kolozsvár, Mátyás király-tér 20.

(In propria casă, edificată pentru acest scop).

== Secții deosebite. ==

Modă bărbătească | Modă pentru copii

Modă pentru femei | Trusouri.

Rufărie, Pânze, Albituri.

Pentru atelierul meu de împletit ciorapi, primesc orice comande.

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

* * *

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fo-
tografii, deasemenea acvarele, picturi în olei,
specialități pe pânze ori mătase cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás
király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

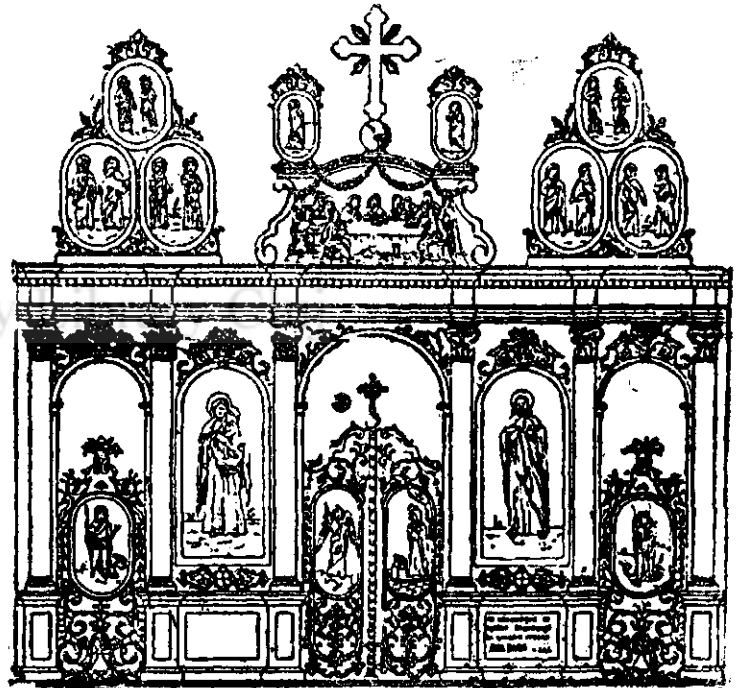
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificător de altare și iconostase bisericesti. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin:

altare, iconostase, icoane, statuie, strano,
amvoane, scaune (bănci) bisericesti, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă
prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a
compara preliminarele mele cu ori-care din străinătate.

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte comod
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie pentru
turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii în
escursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește în
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompusă cu
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregătește

— — — fabrica de limonată Kristály a lui — — —

KERTÉSZ ERNŐ

— — — farmacist în SZABADKA, 103 Tr. — — —